

آرزویی که محقق شد ...

وام قرض الحسنه بدون کارمزد

آشنایی با نظام وام قرض الحسنه بدون کارمزد

آذر ماه

۱۴۰۲

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

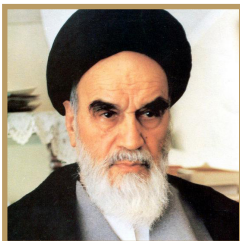
بانک قرض الحسنه رسالت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنْ تُقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يضاعفه لكم وَيَغْفِرْ لَكُمْ
وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

اگر به خدا وام نیکو بدهید، آن را برای شما چند برابر می‌کند و شما را
می‌آمرزد و خدا، سپاسگزار، بردبار، دانای نهان و آشکار، عزیز و استوار است.

سوره تغابن آیات ۱۷ و ۱۸

راجع به بانک‌ها باید تحولی در آن پیدا شود و
انشاءالله به تدریج خواهد شد.

امام خمینی (ره)

امروز مسائل تازه‌ای در زمینه مسائل پولی و
بانکداری وجود دارند. اینها را بایستی حل کرد.

امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

دکتر خاندوزی، وزیر امور اقتصاد و دارایی:

آرزو داریم این مسیر به عنوان یکی از امیدهای جریان تحول‌گرا و به‌ویژه در جهت رفع دغدغه‌ای که علما و مراجع‌مان دارند، به رشد و بالندگی خود در جهت تأمین نیازهای مردم ادامه دهد.

دکتر فرزین، رئیس کل بانک مرکزی:

ما با یک الگوی بسیار جدیدی روبرو هستیم؛ چیزی که برای ما سال‌ها به‌عنوان یک آرمان و آرزو بوده که بتوانیم قرض‌الحسنه را توسعه دهیم.

دکتر پوراابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس:

خیلی خوشحالیم که الحمدلله یک کار بسیار ارزشمند در نظام اسلامی، بر اساس مبانی و آموزه‌های دینی ما به عنوان یک سنت ویژه قرض‌الحسنه سال‌ها شکل گرفته است.

مرحوم دکتر موسویان، عضو فقید شورای فقهی بانک مرکزی:

در کنفرانس بانک‌های اسلامی در مالزی، موضوع بانک قرض‌الحسنه رسالت را ارائه کردم که خیلی مورد استقبال واقع شد و معتقد بودند این اتفاق، یک گام رو به جلو در حوزه بانکداری اسلامی است.

ریشه شرعی وام قرض الحسنه بدون کارمزد

- همواره توسعه فرهنگ مقدس قرض الحسنه، آرزوی دیرینه بسیاری از علما، اندیشمندان و عموم امت اسلامی بوده است.
- در موضوع وام قرض الحسنه، یکی از مسائل با اهمیت و مطرح در بین علمای اسلام، اعم از شیعه و سنی، اخذ کارمزد توسط وام‌دهنده از منظر شرع مقدس می‌باشد.
- به طور کلی فتاوی موجود در جهان اسلام در خصوص کارمزد وام قرض الحسنه، به سه دسته تقسیم می‌شوند:
 - (۱) گرفتن کارمزد توسط قرض‌دهنده به هیچ صورتی جایز نیست؛
 - (۲) گرفتن کارمزد توسط قرض‌دهنده در صورتی که درصدی از مبلغ وام نباشد، جایز است؛
 - (۳) گرفتن کارمزد توسط قرض‌دهنده، اگرچه به صورت درصدی از مبلغ وام نباشد، جایز است.
- بنابراین تنها راه پرداخت وام قرض الحسنه، به صورتی که با هیچ یک از فتاوی فوق مغایرت نداشته باشد، «پرداخت وام قرض الحسنه بدون کارمزد» می‌باشد.

آرزویی که محقق شد...

- یکی از برکات منحصر به فرد پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی ایران، ایجاد بانک‌های تخصصی قرض الحسنه به منظور دسترسی عامه مردم به منابع مالی شرعی، ارزان و آسان به شمار می‌رود. اگرچه همواره پرداخت وام‌های پربرکت قرض الحسنه بدون کارمزد، در مقیاس محدود و با شیوه‌های سنتی، در قالب صندوق‌های کوچک خانوادگی، مسجدی و... به انجام می‌رسیده، اما انجام این امر در مقیاس وسیع توسط یک بانک بزرگ، با هزینه‌های گزاف عملیاتی و غیر عملیاتی، به دلیل فقدان الگویی اجرایی، همواره امری نشدنی به نظر می‌رسید و به یکی از آرزوهای جامعه اسلامی تبدیل شده بود.
- بانک قرض الحسنه رسالت که اولین بانک قرض الحسنه مردمی بوده و به نوآوری در حوزه اقتصاد اجتماعی شهرت دارد، از بدو تأسیس، پرداخت وام قرض الحسنه بدون کارمزد را به عنوان دغدغه اصلی خود مطرح نموده است و با استمداد از علمای گرانقدر و اندیشمندان حوزه‌های علمیه شیعی و اهل سنت، پیدا کردن راهکاری عملیاتی در این خصوص را در صدر فعالیت‌های پژوهشی خود قرار داد.
- اینک به فضل الهی، در گام دوم انقلاب اسلامی، این آرزوی دیرین یعنی «نظام پرداخت وام قرض الحسنه بدون کارمزد» با هدایت و پشتیبانی بی‌دریغ شورای محترم فقهی، رئیس کل و مدیران محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و پس از چندین سلسله اقدامات پژوهشی، فنی و اجرایی، تحقق یافته و جهت بهره‌برداری در اختیار عموم امت اسلامی قرار گرفته است.

الزامات اصلی پیاده‌سازی «نظام وام قرض‌الحسنه بدون کارمزد»

■ پژوهش‌های انجام‌گرفته نشان داد که اولین گام ضروری برای پرداخت «وام قرض‌الحسنه بدون کارمزد»، کاهش حداکثری هزینه‌های بانک می‌باشد. اقدامات مربوط به این بخش در دو محور پیگیری شد و با انجام آنها حدود ۸۰ درصد از هزینه‌های بانک کاهش یافت. این اقدامات عبارتند از:

۱) حذف هزینه عملیاتی از مسیر بانکداری دیجیتال و بدون شعبه:

مهمترین محوری که در بانک قرض‌الحسنه رسالت در طول این سال‌ها دنبال شد، انجام سلسله اقداماتی برای حذف نیاز مردم به مراجعه حضوری به شعب بانک بود. در نتیجه نهایتاً با بسته شدن شعب و حذف سرپرستی‌های استانی، ایجاد بانک دیجیتال و بدون شعبه در کشور تحقق یافته و عمده هزینه‌ها حذف گردید.

۲) حذف برخی از هزینه‌هایی که ذاتاً مربوط به بانک نبودند:

برخی خدمات، ذاتاً جزء فعالیت‌های اصلی بانک‌ها محسوب نمی‌شوند (که در ادامه شرح بیشتری داده خواهد شد). لذا طی دوره‌ای حدوداً ۱۰ ساله و با هماهنگی‌های تنگاتنگ و دقیق، چند مؤسسه و شرکت تخصصی هم‌سو با قرض‌الحسنه و غیر تابعه بانک، ارائه اینگونه خدمات به اعضا (مشتریان) را برعهده گرفته و هزینه خدمات را مستقیماً از ایشان دریافت می‌نمایند. این خدمات‌دهندگان حدود ۲۵ سامانه را برای این منظور طراحی و پیاده‌سازی نموده و بطور مستمر مدیریت و بروزرسانی می‌نمایند.

انواع خدماتی که ذاتاً مربوط به بانک نیستند:

- همانطور که گفته شد، برخی خدمات، جزء فعالیت‌های اصلی بانک نبوده و در راستای پرداخت «وام قرض الحسنه بدون کارمزد»، توسط خدمات‌دهندگان خارج از بانک ارائه می‌شود. این خدمات‌دهندگان به منظور انسجام در ارائه خدمات و تسهیل مراجعه اعضا، با هماهنگی یکدیگر نسبت به طراحی و پیاده‌سازی سکویی جامع (سوپر اپلیکیشن) تحت عنوان «ام رسالت» اقدام نموده‌اند. از جمله خدماتی که از طریق این درگاه در اختیار اعضا قرار می‌گیرد، عبارتند از:
- ۱) خدمات عضویت:** ایجاد زمینه و انجام مقدمات افتتاح حساب در بانک، یکی از خدماتی است که توسط خدمات‌دهندگان به عضو داده شده و مقدمات کار برای افتتاح حساب خودکار در بانک فراهم می‌گردد. لذا متقاضی هزینه خدمات عضویت را مستقیماً به خدمات‌دهنده می‌پردازد.
- ۲) کارت:** پس از افتتاح حساب فرد در بانک، کارت بانکی وی از طریق یک شرکت خدمات‌دهنده دیگر تأمین و چاپ می‌شود. عضو نیز هزینه آن را همزمان با پرداخت هزینه خدمات عضویت، به این سازمان می‌پردازد.
- ۳) ارسال کارت:** کارت بانکی عضو، توسط شرکت تخصصی ارسال و تحویل (همانند شرکت پست)، در درب منزل، به وی تحویل داده می‌شود. عضو هزینه این خدمت را نیز حین فرایند عضویت، به این شرکت پرداخت می‌کند.
- ۴) اعتبارسنجی:** عضو قبل از درخواست وام، باید اعتبارسنجی شده و توان بازپرداخت و ظرفیت بدهی وی مشخص شود. این کار توسط یک شرکت متخصص پردازش اطلاعات مالی انجام می‌شود. بنابراین هزینه این خدمت را نیز عضو به خدمات‌دهنده مربوطه پرداخت می‌نماید.
- ۵) زیرساخت‌ها:** برای انجام امور فوق و استمرار خدمات، بهره‌برداری و بروزرسانی سامانه‌ها در طول دوره‌ای که عضو به نحوی خدمات می‌گیرد، به زیرساخت‌هایی اعم از ساختمان، نیروی انسانی، مرکز داده، سخت‌افزارها، نرم‌افزارها، شبکه و... نیاز است. لذا همه اعضا، متناسب با دوره استفاده خود، مبلغی را تحت عنوان «زیرساخت‌ها» و یا «حق عضویت»، بابت اینگونه هزینه‌ها پرداخت می‌نمایند.

با این مدل، مانده هزینه‌های بانک چگونه تأمین می‌شود؟

- همانطور که شرح داده شد، با حذف عمده هزینه‌های عملیاتی (اعم از شعب و سرپرستی‌های استانی بانک) و همچنین حذف هزینه‌های مربوط به خدماتی که ذاتاً جزء فعالیت‌های اصلی بانک نبوده‌اند و علاوه بر آن، با بهره‌گیری از شیوه‌های نوین مدیریت و کاهش قابل توجه حجم و هزینه‌های ستادی، حدود ۸۰ درصد از هزینه‌های بانک کاهش می‌یابد.
- با این روش، باقیمانده هزینه‌های بانک که عمدتاً شامل هزینه‌های غیرعملیاتی و ستادی است، از محل درآمدهای حاصل از خدمات بانکی غیر مرتبط با وام، مثل درآمدهای وابسته به تراکنش‌ها و... و همچنین درآمدهای غیرعملیاتی، از جمله درآمدهای حاصل از وجوه نقد (که طبق مقررات و به‌منظور مدیریت ریسک نقدینگی نگهداری آن ضروری است)، تأمین می‌گردد.

...و بدین ترتیب پس از قریب به ۲۰ سال کار مستمر پژوهشی، فنی و اجرایی،

« پرداخت وام قرض‌الحسنه بدون کارمزد »

امکان پذیر شد.

مصوبه شورای فقهی بانک مرکزی ج.ا.ا.

گزارش دبیرخانه شورای فقهی با موضوع: «اصلاح شیوه محاسبه کارمزد قرض الحسنه در شبکه بانکی» در هفتاد و چهارمین جلسه شورای فقهی مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۱ مطرح و به شرح ذیل جمع‌بندی گردید:

الف- مدل پیشنهادی بانک قرض الحسنه رسالت و مدل عملیاتی پیشنهادی دوم بانک قرض الحسنه مهر ایران، جهت اجرا خلاف شرع تشخیص داده نشد. بانک‌های مذکور موظف‌اند پس از شش ماه گزارشی از شیوه اجرای این بند را جهت طرح در شورای فقهی ارائه کنند.

واریز نخستین وام قرض الحسنه بدون کارمزد به حساب همسر شهید والامقام شهید مهدی ملکی تپه کبودی

۱۳
مهرماه
۱۴۰۲

بانک قرض الحسنه رسالت

درخواست وام اعضاء

خدمات جاری بانک قرض الحسنه رسالت

قرضیه و مقررات

درخواست وام اعضاء

مرکز

بانک قرض الحسنه رسالت

درخواست وام اعضاء

مشاهده لیست و بگیری درخواستهای وام اعضاء

شهید مهدی ملکی تپه کبودی

مسیر وام قرض الحسنه بدون کارمزد (سامانه خدمات دهندگان):

mresalat.ir

راهنمای وام قرض الحسنه بدون کارمزد:

<http://mmaher.ir/vbk>

مشاهده گزیده‌ای از آیین رونمایی «وام قرض الحسنه بدون کارمزد» :

تصویر بالا را اسکن کنید

وام قرض الحسنه بدون کارمزد

آرزویی که محقق شد...

در نظام پرداخت وام قرض الحسنه بدون کارمزد، بانک قرض الحسنه رسالت، وام قرض الحسنه را بدون کارمزد (زیاده بر قرض) پرداخت می نماید و متقاضی هزینه های خدمات را مستقیماً به خدمات دهندگان غیربانکی می پردازد.